

Skoleraad og Skoledirektion. I en saadan Ungdomsskole bør Undervisningen absolut ikke være den samme som i Børneskolen, den skal ikke være Børneskolen om igen. Det vil vel nok blive nødvendigt at medtage nogle af de grundlæggende Fag, som der undervises i i Børneskolen, men udover dette maa Ungdomsskolen i særlig Grad tage Sigte paa at meddele Kundskaber, som kan være af Værdi for de unge i deres praktiske Erhverv. Naar Børnene gaar ud af Skolen, er der mange, det kender vi godt alle sammen, som er glade over, at nu er Skolegangen forbi, nu skal de ud i praktisk Virksomhed, nu skal de tage fat der. Derfor maa vi i Ungdomsskolen byde dem en saadan Undervisning, at de indser, de virkelig kan have Nytte af den, saa skal Skolen nok fange de unges Interesse. De unge, som arbejder i Landbrugets Tjeneste og beskæftiger sig med Jordens Behandling, med Dykning af Planter og Pleje af Dyr, maa have Undervisning i Jordbundslære, Plantelære og Dyrelære, og de, der er ved Haandværk og Handel, maa have Undervisning i Fag, der vedrører disse Virksomheder. Man bør absolut søge at indrette Undervisningen saaledes, at de unge indser, at den er til Nytte og Værdi for dem, og naar de faar mere Forstaaelse af det Arbejde, de daglig beskæftiger sig med, vækkes tillige Arbejdsglæden hos dem. Vi maa endvidere i Ungdomsskolen have Fag som Samfundslære og Sundhedslære, saaledes at de unge lærer at kende de Samfundslove, hvorunder de lever, og lærer at holde deres Legeme i Agt og Ære. Ogsaa Fag som Regnskabsføring vil være af overordentlig stor Betydning for dem. Og frem for alt maa de lære at bruge Bøger, saaledes at de senere hen kan blive deres egne Lærere. Selv om vi faar Ungdomsskolen indrettet saa godt som muligt, kan der dog ikke læres alt, men man kan give Eleverne Smag for at lære noget, og derfor skal de have Kendskab til at bruge Bøger.

I denne Forbindelse skal jeg gøre opmærksom paa den store Betydning, vore Sognebiblioteker, Bogsamlinger o. s. v. har. Det glæder mig, at denne Sag er i saa god Vækst, og at der af ledende Mænd paa en udmærket Maade drages Omsorg for, at netop disse Biblioteker og Bogsamlinger kan blive til den Nytte, som de virkelig skal være til for Befolkningen. Det vilde vistnok være rigtigt ogsaa at have Læsestuer, men man kan jo ikke faa alt paa een Gang. Det vilde imidlertid være af stor Betydning, at der dér kunde blive givet Vejledning om,

hvorledes de unge kan faa de rigtige Bøger, saaledes at de senere hen baade i Ungdomsalderen og i Manddomsalderen er i Stand til at forskaaffe sig de Haandbøger, som de særlig har Brug for. Der bør derfor ude i Sognene være uddannede Bibliotekarere, der er i Stand til at vejlede Befolkningen i saa Henseende. Fra Statsbibliotekernes Side gøres der ogsaa et stort Arbejde ved Udlaan af Bogpakker o. s. v. Hele denne Sag staar i nøje Forbindelse med Ungdomsskolen, og de maa følges ad.

Jeg nævnede før, at ved Skoleloven af 1814 for over 100 Aar siden havde man allerede et aabent Øje for, at der maatte gøres noget for den konfirmerede Ungdoms fortsatte Undervisning, og der er ogsaa gjort noget. Vi har Aftenskolen; den er blevet benyttet, og det laa jo ogsaa lige for: vi havde Lærerne, og vi havde Skolerne. Aftenskolen har ogsaa udført et stort Arbejde i vort Land. Der er dem, der har ringeagtet Aftenskolen og ment, at den ingen Betydning har haft; men den har haft en overordentlig stor Betydning. Jeg har selv som ung gaaet i en saadan Aftenskole gennem flere Vintre og mener at kunne tale af Erfaring, naar jeg paastaar, at man virkelig i Aftenskolen kan tilegne sig ikke saa faa Kundskaber. Min Undervisning i Aftenskolen kom mig til stor Nytte, da jeg senere var saa heldig at kunne komme paa Højskole og Landbrugsskole. Derfor takker jeg de mange Lærere, som gennem mange Aar vedblivende har holdt Aftenskole. Det er et ikke ubetydeligt Ekstraarbejde for en Lærer at skulle holde Aftenskole. Og naar det nu er gaaet tilbage med Aftenskolen — thi det maa vi desværre indrømme, at det er —, er det efter min Mening ikke Lærernes Skyld. Lærerne har de allerfleste Steder stillet sig velvilligt overfor Kravene herom. Ja, der har ikke en Gang behøvet at rejses Krav, thi Lærerne har de fleste Steder tilbudt sig selv til det Ekstraarbejde, naar der bare vilde komme Elever. Det er altsaa ikke Lærernes Skyld, at Aftenskolen er gaaet tilbage, og det er heller ikke de unges Skyld; nej, Skylden maa søges hos de ældre, hos de Forældre og Husbønder og Værger, der ikke har haft Øjet tilstrækkelig aabent for Aftenskolens Betydning for Ungdommens Fremtid. De har ikke i tilstrækkelig Grad opfordret de unge til at søge Aftenskolen, i saa Fald vilde det sikkert have staaet bedre til med Aftenskolen.

Nu er det vistnok den almindelige Mening, at Aftenskolen ikke kan magte den Opgave, som vi staar overfor med Hen-